



REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 77, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si



DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
prvopodpisani Jože Tanko, vodja PS SDS

Ljubljana, 3. maj 2016

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
dr. Milan Brglez, predsednik

Zadeva: **Predlog za razrešitev predsednika Državnega zbora dr. Milana Brgleza**

Spoštovani!

Na podlagi 201. člena Poslovnika državnega zbora v zvezi s 199. členom Poslovnika državnega zbora skupina poslank in poslancev predlaga, da Državni zbor odloči o razrešitvi predsednika Državnega zbora dr. Milana Brgleza.

Obrazložitev:

I. Uvodno

Predsednik Državnega zbora RS, dr. Milan Brglez, je dne 2. maja 2016 Sindikatu delavcev migrantov Slovenije poslal dopis, v katerem jih obvešča, da ne bo določil koledarskega roka za zbiranje podpisov volivcev v podporo zahtevam za razpis referendumu o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah (ZUT-I), EPA 1046-VII, Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1D), EPA 1062-VII in Zakonu o izvajanju carinske zakonodaje Evropske unije (ZICZEU), EPA 1066-VII. Sindikat delavcev migrantov Slovenije je namreč dne 25. aprila 2016 vložil tri obvestila o pobudi volivcem za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referendumu o zgoraj navedenih zakonih. Svojo odločitev je dr. Milan Brglez oprl na mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora RS (v nadaljevanju ZPS),

kar pa ga v ničemer ne more razbremeniti odgovornosti za navedeno dejanje v okviru pooblastil in dolžnosti, ki jih ima kot predsednik Državnega zbora Republike Slovenije. Mnenje ZPS se sicer nanaša le na opredelitev ustavno utemeljenih razlogov, da predsednik Državnega zbora Republike Slovenije ne določi koledarskega roka za zbiranje podpisov (zadnji stavek mnenja), ne nanaša pa se na to, ali v kateremkoli zakonu, ali Poslovniku Državnega zbora oziroma Ustavi RS obstaja pravna podlaga, da bi imel predsednik Državnega zbora RS tudi pristojnost odločati o ustavitvi postopka zbiranja podpisov glede na veljavno normativno ureditev referendumskega postopka.

Tudi če bi ustavno utemeljeni razlogi dejansko obstajali (kot bo razvidno v nadaljevanju, ne obstajajo), bi se morala najprej sprejeti normativna podlaga za to, da predsednik Državnega zbora RS lahko v okviru svojih pristojnosti o tem tudi odloča in ustavi zbiranje podpisov. Le tako se lahko zagotovi spoštovanje načela pravne države, ki je določeno v 2. členu Ustave RS in je v zvezi s pristojnostmi državnih organov konkretizirano v 153. členu Ustave RS. In sicer tako, da morajo dejanja državnih organov in nosilcev javnih pooblastil (predsednik Državnega zbora predstavlja Državni zbor RS po 19. členu Poslovnika Državnega zbora) temeljiti na samem zakonu ali zakonitem predpisu.

Pristojnost predsednika Državnega zbora RS, ki si jo je v konkretnem primeru omislil dr. Milan Brglez, pa ni določena v nobenem aktu in pomeni tudi izrecno kršitev 10. alineje 19. člena Poslovnika Državnega zbora, ki določa, da lahko predsednik Državnega zbora RS opravlja naloge v skladu z ustavo, z zakonom in s poslovníkom, ne pa naloge, ki tam niso določene.

Navedeno dejanje dr. Milana Brgleza ne pomeni samo jasno in namerno kršitev pooblastil, ki jih ima kot predsednik Državnega zbora RS, temveč tudi odrekanje (ne samo poseg) človekove pravice sodelovanja pri upravljanju javnih zadev (44. člen Ustave RS) ter rušenje temelja ustavne ureditve s tem, ko se zanika, da ima v Republiki Sloveniji oblast ljudstvo, ki jo lahko tudi izvršuje neposredno (3. člen Ustave RS).

II. Razlogi za zavrnitev določitve koledarskega roka za zbiranje podpisov volivk in volivcev in njihova vsebinska neutemeljenost

V dopisu z dne 2. maja 2015, ki ga je dr. Milan Brglez poslal Sindikatu delavcev migrantov Slovenije, je predsednik Državnega zbora RS ugotovil, da pobude izpolnjujejo zakonske pogoje za zbiranje podpisov, vendar kljub temu navedel, da ne bo določil koledarskega roka za zbiranje podpisov volivk in volivcev, ker:

- da gre sicer pri pravici do zakonodajnega referendumu za enega izmed načinov izpeljave splošne ustavne pravice do sodelovanju pri upravljanju javnih zadev (44. člen Ustave RS);
- da je eno izmed temeljnih pravnih načel, izhajajočih iz 2. člena Ustave RS, prepoved zlorabe pravic ter da slovenski ustavno-pravni red ne dopušča uveljavljanja ali izvrševanja neke pravice v nasprotju z namenom, zaradi katerega jo pravni red postavlja;
- da pravica do sodelovanja državljanov pri upravljanju javnih zadev (44. člen Ustave RS) ni absolutna in se v skladu s tretjim odstavkom 15. člena Ustave RS lahko omeji v primerih, ko to določa Ustava (v danem primeru 2. odstavek 90. člena) in v primerih, ko to terjajo pravice drugih;

- v primeru treh referendumskih pobud lahko gre za zlorabo pravice do referenduma, če je na podlagi objektivnih in subjektivnih okoliščin navzven razpoznavno, da dejanski namen teh referendumskih pobud ni uresničevanje pravice do neposrednega sodelovanja državljanov pri upravljanju javnih zadev ali cilj preprečitve uveljavitve zakona;
- da je iz izjav in dejanj predstavnikov Sindikata delavcev migrantov Slovenije razvidno, da gre za zlorabo pravice do referenduma;
- da pobudniki niso izpostavili, katere določbe konkretno naj bi bile v omenjenih zakonih sporne;
- da obstaja vsebinska nepovezanost med zakoni, zoper katere se vlagajo referendumske pobude ter nameni, cilji in nalogami Sindikata delavcev migrantov Slovenije;
- da je namen pobudnikov zloraba pravice do referenduma, kot kažejo podane objektivne okoliščine.

Niti iz dopisa dr. Milana Brgleza, predsednika Državnega zbora RS niti iz mnenja ZPS ni razvidno, katere naj bi bile tiste človekove pravice, v katere naj bi referendumske pobude posegale, in bi bil tako na podlagi 15. člena Ustave RS dopusten poseg v pravico do referenduma. Ustava RS v 15. členu sicer dovoljuje poseg v pravico do referenduma kot človekovo pravico, vendar izrecno le v primerih, ko to posega v človekove pravice drugih ali pa v primerih, ki jih določa Ustava RS sama. Nič od navedenega v konkretnem primeru ni utemeljeno oziroma vsaj navedeno, kar že samo po sebi pomeni očiten poseg v načelo enakega varstva pravic po 22. členu Ustave RS pred državnimi organi, ki terja, da so vse odločitve državnih organov obrazložene v svojih bistvenih delih.

Pri uporabi pojma »zloraba pravice« se dr. Milan Brglez naslanja na odločitev Ustavnega sodišča RS št. U-I-413/98 z dne 25. maja 2000, ki pa v tem primeru ne more biti uporabljena. Odločitev US RS se je nanašala na presojo Zakona o denacionalizaciji in je lahko le argument proti odločitvi predsednika Državnega zbora RS. V tem primeru je Ustavno sodišče RS presojalo, ali je pojem »špekulativen« dovolj jasno definiran v Zakonu o denacionalizaciji ter odločilo, da je dovolj jasno definiran in predstavlja varovalko, da se pravice sklepanja fiktivnih pravnih poslov ne bi zlorabljale za obid namena Zakona o denacionalizaciji. Takšen institut za preprečevanje zlorabe pravnih poslov je bil v Zakonu o denacionalizaciji torej izrecno določen, v primeru ravnanja dr. Milana Brgleza pa takšna njegova pristojnost ni določena v nobenem pravnem aktu. Velja torej ravno obratno, razlaga Ustavnega sodišča RS v tej odločbi se glasi : »Pravni red tudi sicer ne dopušča uveljavljanja ali izvrševanja neke pravice v nasprotju z namenom, zaradi katerega jo postavlja pravni red. V takih primerih gre namreč za zlorabo pravice, ki ne more uživati pravnega varstva.« Omenjena razlaga se lahko nanaša le na to, da je dr. Milan Brglez zlorabil zakonsko določeno postopkovno dejanje določitve roka za zbiranje podpisov po Zakonu o referendumu in ljudski iniciativi za to, da je v nasprotju z namenom tega zakona ustavil referendumske postopke.

Zakon o referendumu in ljudski iniciativi namreč določa, kako se brez pridržkov začne zbiranje podpisov volivk in volivcev in je namenjen izvrševanju pravice do referenduma, predsednika Državnega zbora RS pa postavlja kot varuha tega postopka, da do nemotenega uresničevanja pravice do referenduma tudi pride, ne pa kot razsodnika, ki bi odločal o tem, kateri referendum je upravičen, in kateri ne. Takšno mnenje je zavzela tudi ZPS dne 21. novembra 2006, št. 005-01/92-1/52 v mnenju k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o referendumu in o ljudski iniciativi. V navedenem mnenju k 18. členu navedenega zakona je izrecno navedla, da

se preverjanje pobude lahko nanaša le na procesno preverjanje (upravičena oseba, predpisano število volivk in volivcev, predpisani rok) in da le to lahko preverja predsednik Državnega zbora RS. Temu mnenju so sledili tudi kasnejši sprejeti amandmaji k zakonu, kar jasno nakazuje na voljo zakonodajalca in obseg pooblastil, ki jih ima predsednik Državnega zbora RS. Vsa druga dejanja bi bila v nasprotju z namenom pooblastil predsednika Državnega zbora RS in bi ravno to po zgoraj navedeni obrazložitvi Ustavnega sodišča pomenila zlorabo pooblastil predsednika Državnega zbora RS.

Prav tako predsednik Državnega zbora RS, dr. Milan Brglez ne navaja, na kateri normativni podlagi oziroma v okviru katerih pristojnosti je sprejel odločitev. Takšne pristojnosti mu ne podeljujejo niti Ustava RS, niti katerikoli zakon ali poslovnik Državnega zbora RS.

Ustava RS v 90. členu izrecno določa, kdaj se lahko poseže v pravico do referendumu, in sicer zaradi razlogov, ki so izrecno določeni v 2. odstavku 90. člena Ustave RS, in sicer samo tako, da referendumu ni dopustno razpisati:

- o zakonih o nujnih ukrepih za zagotovitev obrambe države, varnosti ali odprave posledic naravnih nesreč,
- o zakonih o davkih, carinah in drugih obveznih dajatvah ter o zakonu, ki se sprejema za izvrševanje državnega proračuna,
- o zakonih o ratifikaciji mednarodnih pogodb,
- o zakonih, ki odpravljajo protiustavnost na področju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali drugo protiustavnost.

Utemeljitev, da naj bi dr. Milan Brglez z ustavitvijo postopka pobud za referendum preprečil poseg v (sicer nenavedene) pravice drugih, je tako povsem neutemeljena, saj Ustava RS sama določa, da je za takšno presojo edino pristojno Ustavno sodišče RS (končna določba Ustavnega zakona o spremembah 90., 97. in 99. člena Ustave Republike Slovenije – UZ90,97,99 (Uradni list RS, št. 47/13)). V kolikor bi do posega v človekove pravice drugih (in s tem tudi do ti. »zlorabe pravice do referendumu«, vključno s kršitvijo načela pravne države, ki je pravni vidik vsake človekove pravice) z referendumom dejansko prišlo, bi moralo o tem odločati Ustavno sodišče RS in ne predsednik Državnega zbora RS, dr. Milan Brglez.

Pravica do odločanja na referendumu, v katero je samovoljno posegel dr. Milan Brglez, ni pravica, ki bi jo izvrševali pobudniki, torej Sindikat delavcev migrantov Slovenije. Ocena njihovega ravnanja (še posebej, če je ocena ravnanja s strani dr. Milana Brgleza povsem špekulativna) se ne more uporabiti pri presoji zlorabe te pravice (četudi bi za to presojo ali opredelitev »zlorabe pravice« obstajala normativna pravna podlaga). Gre namreč za pravico 40.000 volivk in volivcev, ki so po Ustavi RS nosilci te pravice in le oni lahko odločajo – s tem ko oddajo svoj podpis za zahtevo za referendum – ali bodo svojo pravico izvršili ali ne. Pobudnik lahko da volivkam in volivcem le pobudo za vložitev zahteve s 40.000 podpisi. Z dejanjem dr. Milana Brgleza pa je bilo volivkam in volivcem onemogočeno, da bi se o izvrševanju svoje pravice lahko sploh izrekli, čeprav so bili za to izpolnjeni zakonski pogoji.

Tudi ustavnosodna praksa in ustavnopravna teorija sta pri pristojnostih predsednika Državnega zbora RS glede postopka o referendumu popolnoma jasni. Predsednik Državnega zbora RS ima

zgolj pristojnost ocenjevati, ali pobuda izpolnjuje pogoje določene v Zakonu o referendumu in ljudski iniciativi (Komentar Ustave Republike Slovenije, Lovro Šturm, 2002, str. 807, 9. odstavek).

III. Protipravnost ravnanja dr. Milana Brgleza

S svojim ravnanjem je dr. Milan Brglez kot predsednik Državnega zbora RS očitno posegel v pravico 40.000 volivk in volivcev, da izkažejo podporo referendumu o zavrnitvi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnih taksah (ZUT-I), EPA 1046-VII, Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1D), EPA 1062-VII in Zakona o izvajanju carinske zakonodaje Evropske unije (ZICZEU), EPA 1066-VII. Odrekanje pravice po 44. in 90. členu Ustave RS je bilo storjeno na način, da se je arbitrarno, špekulativno in brez vsakršnih, vnaprej z zakonom določenih, kriterijev in meril presojalo ravnanje pobudnikov do referenduma. Pri tem pa kršilo 153. člen Ustave RS, ki določa, da morajo biti dejanja državnih organov samo takšna, ki temeljijo na zakonu ali zakonitem predpisu.

Niti zakon, niti katerikoli drug predpis ne določa predsedniku Državnega zbora RS takšne pristojnosti, še manj pa merila in kriteriji, ki jih je dr. Milan Brglez uporabil pri preprečitvi izvrševanja z Ustavo RS zagotovljene pravice do zavrnilnega referenduma 40.000 volivk in volivcev. S tem je posegel v temelj celotne ustavnopravne ureditve, po kateri ima po 3. členu Ustave RS oblast ljudstvo, ki jo lahko izvršuje neposredno z referendumom. Dr. Milan Brglez je ljudstvu odrekel pravico do tega, da bi imelo možnost, da se izjasni, ali o navedenih treh zakonih želi odločati na referendumu.

V skladu z 19. členom Poslovnika Državnega zbora ima predsednik Državnega zbora RS zgolj pristojnost, da opravlja naloge, ki so določene v Ustavi RS, v zakonu ali v tem poslovniku. Takšna omejitev oziroma določitev pristojnosti izhaja tudi neposredno iz 153. člena Ustave RS, kot je obrazloženo zgoraj.

Ustava RS ne določa pristojnosti predsednika Državnega zbora RS, da bi presojal ustavno skladnost postopka razpisa referenduma. Takšno pristojnost določa izrecno samo Ustavnemu sodišču RS (končna določba Ustavnega zakona o spremembah 90., 97. in 99. člena Ustave Republike Slovenije – UZ90,97,99 (Uradni list RS, št. 47/13) in tudi določa nabor zakonov, o katerih se ne sme odločati na referendumu in tako le ta nabor zakonov predstavlja dopusten ustavni poseg v pravico do referenduma.

Prav tako Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi ne določa pristojnosti predsednika Državnega zbora RS, da bi posegel v postopek razpisa referenduma na način, da bi onemogočil zbiranje podpisov 40.000 volivk in volivcev. To jasno izhaja iz besedila zakona, ustavnopravne teorije in tudi mnenja ZPS, kot je utemeljeno zgoraj.

Še manj pa pristojnost za takšno dejanje dr. Milana Brgleza, ki posledično pomeni tudi razglasitev zakona v Uradnem listu RS, določa Poslovnik Državnega zbora, ki v 222. členu jasno določa, kdaj se sprejeti zakon lahko pošlje v postopek razglasitve. V nobenem primeru se ne more razglasiti, če je bila vložena pobuda volivcem za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referenduma.

Iz navedenega sledi, da ima ravnanje predsednika Državnega zbora RS, dr. Milana Brgleza jasne protipravne elemente na vseh normativnih ravneh, ki ga zavezujejo in mu določajo pooblastila: ustavnem, zakonskem in poslovniškem. Posledica ravnanja pa je odrekanje ustavne pravice volivkam in volivcem do referendumu oziroma da se o njegovi izvedbi izrečejo s 40.000 podpisi. Posledično to pomeni neposredno izničenje ustavnega temelja Republike Slovenije, da ima oblast ljudstvo, ki jo lahko izvršuje neposredno na referendumu.

IV. Sklepno

Iz vsega zgoraj navedenega jasno izhaja, da dr. Milan Brglez ne more več opravljati funkcije predsednika Državnega zbora RS, saj je svojo funkcijo zlorabil za doseganje protiustavnih in političnih ciljev tako, da je samovoljno ustavil postopke o razpisu referendumov in s tem posegel v temeljno pravico državljanov in državljanov. Mnenje Zakonodajno – pravne službe Državnega zbora RS, na katerega se sklicuje, mu ne daje nikakršne podlage za utemeljitev ravnanja z vidika svojih trenutno veljavnih pristojnosti, ker (sicer v nasprotju z ustavnopravno teorijo in preteklim mnenjem iste službe) utemeljuje samo razloge, na podlagi katerih bi se lahko dr. Milan Brglez za to odločil, ne utemeljuje oziroma niti ne navaja pa pristojnosti, na podlagi katerih bi to lahko izvedel.

Pri tem dejanju dr. Milana Brgleza smo ponovno priča totalitarnemu refleksu iz preteklih časov, ko se je ideološke in politične cilje dosegalo po ad hoc samodefiniranem naravnem pravu, če se jih ni dalo doseči po pozitivnem pravu. Vse kaže, da npr. odvzem mandata poslancu Janezu Janši ni bil le osamljen primer očitnega kršenja človekovih pravic, kot je ugotovilo tudi Ustavno sodišče RS, temveč namerno neustavno vodenje postopka, ki je sledil k temu cilju, ter uvertura v serijo odločitev in dejanj, ki negirajo ustavne določbe in človekove pravice ter svoboščine za doseganje političnih ciljev.

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV

Prilogi:

- dopis dr. Milana Brgleza z dne 2. maja 2016; Pobuda volivcem za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referendumu – nedoločitev roka za zbiranje podpisov volivcev;
- mnenje ZPS z dne 26.4.2016; Mnenje o pobudah volivcem za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referendumu.